

FF Koncernen forventer samlet set at komme ud af 2021 med overskud på bundlinjen.

Væsentligt bedre resultater i 2021 end i katastrofeåret 2020

Scandic Pelagic opnåede i 2021 det bedste resultat nogensinde, mens FF Skagen oplevede et væsentligt bedre resultat end i katastrofeåret 2020. Samlet set forventer koncernen at komme ud med plus på bundlinjen.

Denne artikel vil såvel gøre status på 2021 som skue frem i tid på et 2022, som giver FF Koncernen anledning til en forsigtigt spirende optimisme. ▶

INDHOLD

Året der gik og året der kommer	1	Johannes Palsson er nyt bestyrelsesmedlem i IFFO	7	Forskningsprojekt undersøger tobisens bevægelser i Nordsøen	13
Scandic Pelagic modtager IFS certificering	4	Fokus på bulkproblematikken ved besøg fra EU	8	Sild på menuen til daginstitutionernes årlige Middag	14
Et sjældent indblik i kvalitetsafdelingen	6	Fiskeristyrelsen fremviser FF som det gode eksempel ved EU kontrolbesøg	11	Vejudvidelsen til Skagen anlægges fra næste år	16

CEO i FF Koncernen, Johannes Palsson, sender en stor tak til medarbejderne for deres indsats i 2021. Han ser ligeledes frem til, at koncernen i samlet flok forbedrer virksomhederne i 2022.

2021

For at starte med den gode nyhed omkring Scandic Pelagics bedste år hidtil, så er det gode resultat foranlediget af, at sildevirksomheden købte de knap 90.000 ton fisk, den havde budgetteret med.

»Driften i virksomheden er gået rigtig godt, med en forholdsmeæssigt øget mængde syrnede produkter og en under omstændighederne god matjessæson set i lyset af Brexitudfordringer – for ikke at nævne en fremragende rogn sæson,« siger CEO i FF Koncernen, Johannes Palsson.

Væsentlige forbedringer i FF

Hvad FF Skagen angår er resultatet som nævnt væsentligt forbedret i forhold til katastrofeåret 2020, som var så ringe, at

det er at sidestille med 2012, som var et decideret kriseår i branchen. På trods af forbedringer genererer virksomheden imidlertid ikke overskud på bundlinjen.

FF Skagen har i 2021 været udfordret og købt mindre mængder råvarer end budgetteret – knap 400.000 ton. Råvaregrundlaget, specielt tobis og brisling fra Nordsøen, har været væsentligt reduceret, samtidig med at blåhvillingebestanden er nedadgående. Som konsekvens heraf måtte virksomheden træffe den drastiske beslutning om at lukke fabrikken i Hanstholm.

»Som vi kommunikerede til de medarbejdere, vi var nødt til at opsiges, havde lukningen intet med dem at gøre, men skyldtes udelukkende eksterne faktorer.

Vi havde kvoterne og Brexit imod os – og vel at mærke har vi fortsat et hold politikere, der holder sig fuldstændig skjulte bag biologerne og nægter at påtage sig det politiske ansvar for kvotefastsættelserne, som de nu engang er sat på posterne for at forvalte,« siger CEO i FF Koncernen, Johannes Palsson.

Ikke desto mindre ender FF Koncernen samlet set med et positivt resultat.

»Vi forventer et resultat med overskud på bundlinjen, og det er alt andet lige en glædelig nyhed set i lyset af katastrofeåret forinden,« siger Johannes Palsson.

2022

Der er ligeledes et gran af optimisme at spore i stemmen på Johannes Palsson, når emnet sporer sig ind på forventningerne til 2022.

»Vi håber selvfølgelig, at 2022 bliver et godt år for begge dele af koncernen. I Nordatlanten forventer vi en historisk stor loddekvote. Derudover håber vi, at forholdene i Nordsøen helt generelt viser sig at være bedre i 2022 end 2021,« siger Johannes Palsson.

Fokus på at styrke konkurrenceevnen

I det kommende år vil der i FF regi fortsat være stort fokus på at styrke konkurrenceevnen med udgangspunkt i de tiltag, der blev gennemført i 2021.

»Vi tog nogle drastiske beslutninger i såvel 2020 og 2021. Vi er ikke ude i den slags tiltag i 2022, men nærmere i fintuning samt fuldt fokus på løbende justeringer og driftsoptimeringer, som er nødvendige for at sikre konkurrenceevnen,« siger Johannes Palsson.

Scandic Pelagic samler skæret i Skagen

Hvad angår Scandic Pelagic bliver 2022 starten på en opgave om at optimere i Skagen og Aalbæk.

»Helt tilbage i 2017, hvor vi samlede sildeproduktionen i Skagen og Aalbæk i et selskab, har vi diskuteret synergier

*Skæreridelen i Aalbæk lukker
og lægges sammen
med skæreriet i Skagen.*

i samling af produktionen på færre enheder. Der er en del forudsætninger, som skulle være på plads, før en samling kunne gennemføres. I 2021 har vi arbejdet med et større produktionsoptimeringsprojekt. Det har været et rigtig godt forløb, og foreløbig er vi nået frem til at samle skæreriet i Skagen i år,« siger Johannes Palsson.

Planen for den fremadrettede optimeringsproces i Scandic Pelagic forventes klar i løbet af 2022.

Foto: Csaba Labancz

*GG 229 Clipperton
på en solskinsdag.*

Scandic Pelagic modtager

Scandic Pelagic i Skagen blev i september certificeret efter IFS standarden, som er en internationa

Scandic Pelagic i Skagen har siden sammenlægningen i 2018 arbejdet målrettet på at opnå certificering efter IFS standarden. IFS Standarden er en international anerkendt standard inden for fødevarerbranchen og detailhandlen, som stiller meget høje krav til kvalitet og fødevarer-

sikkerhed, hygiejne, sporbarhed og sikring mod fødevarsvindl.

»Der er et stadig stigende krav til fødevarer sikkerhed, og med en IFS certificering har vi fået bevis på, at vi lever op til IFS's meget strenge krav, myndigheder-

nes krav samt kundernes forventninger,« siger kvalitetsdirektør i Scandic Pelagic, Birgitte Jacobsen.

Certificeringen er en del af et ønske om at fremstå som ét samlet Scandic Pelagic med samme høje niveau inden for føde-

IFS certificering

anerkendt standard inden for fødevarer sikkerhed.

Her ses hele kvalitetsafdelingen i Scandic Pelagic, som på hele virksomhedens vegne er stolte over den anerkendelse, Scandic Pelagic har modtaget i form af IFS certifikatet. Fra venstre: Aalbæks kvalitetschef Gitte Nielsen og laborant Vivi Christensen, Kvalitetsdirektør Birgitte Jacobsen, Skagens kvalitetschef Dorte Gram Kjellberg, laboratorieassistent Gitte Flyvholm og laboratorieassistent Christina Kaasing Pedersen.

Af fødevarer sikkerhedsmæssige årsager er der kommet kodelås på alle døre, opsat port der lukker ved aftenstide, og hygiejnereglerne har indfundet sig på væggen.

varer sikkerhed. Afdelingen i Aalbæk blev IFS certificeret i 2017. Skagen afdelingen har frem til 2020 opretholdt en ISO22000 certificering, men er nu konverteret til den mere omfattende IFS certificering.

»Det er simpelthen fantastisk. Det kræver

en enorm indsats at blive IFS certificeret. Efter en fælles indsats i hele organisationen er vi stolte over at kunne annoncere IFS certificeringen, fordi det viser, vi er et sted, hvor vi rent faktisk kan opnå en certificering på allerhøjeste niveau,« siger kvalitetsdirektør Birgitte Jacobsen.

»Fordi vi arbejder med mad til mennesker«

For at imødekomme kravene er alle procedurer og risikovurderinger af produkter og processer gennemgået, ligesom der er foretaget en række fysiske forbedringer af bygninger. Der er blandt ►

andet etableret adgangskontrol til produktionsområder, uddannelse af personale, ligesom der nu arbejdes med fødevarerikkerhedskulturen i virksomheden.

»Vores kulturbærende budskab er: 'fordi vi arbejder med mad til mennesker'. Det er i virkeligheden den helt simple forkla-

ring på, hvorfor vi ønsker at sætte barren så højt, som vi gør,« siger Birgitte Jacobsen.

Det har ikke været uproblematisk at komme i mål med certificeringen, da Covid-19, som med så meget andet, midlertidigt satte en kæp i hjulet på forberedelserne. Siden hen er det imidler-

tid gået stærkt og det forsømte blev indhentet.

»Vi har haft en fantastisk, men hård og koncentreret slutspurt, hvor alle har ydet en helt fantastisk indsats for at komme i mål. Der blev mobiliseret nogle kræfter, vi ikke vidste, vi havde,« siger Birgitte Jacobsen med et smil.

Et sjældent indblik i kvalitetsafdelingen

FF Nyt lagde vejen forbi Scandic Pelagics kvalitetsafdeling for at få et indblik i, hvad denne del af virksomheden egentlig er for en størrelse. Denne fotoreportage vidner om et tæt og fokuseret team, som gør en dyd ud af at løfte afdelingens opgaver i fællesskab.

Kvalitetsafdelingen består af et team på seks medarbejdere; to i Aalbæk og fire i Skagen. Ud over vedligeholdelse og udbygning af IFS kvalitetsstyringssystemet, er det her, Scandic Pelagics slutprodukter

kontrolleres og kvalitetssikres op imod såvel myndighedernes samt kundernes krav. Derudover foretager de hygiejnekontrol af produktionen og tager sig af reklamations- og afvigelsessager.

»Det er en enormt vigtig del af arbejdet i Scandic Pelagic, for det er det her, der kan give kunderne tryghed for, at de får det forventede produkt,« siger kvalitetsdirektør, Birgitte Jacobsen.

Johannes Palsson er nyt bestyrelsesmedlem i IFFO

CEO i FF Koncernen, Johannes Palsson, er valgt til nyt bestyrelsesmedlem for IFFO, som er den internationale brancheorganisation for fiskemel og fiskeolie. Han overtog posten fra MID's direktør Anne Mette Bæk, som de seneste to år har siddet som præsident for brancheorganisationen.

Johannes Palsson trådte til som nyt bestyrelsesmedlem i IFFO den 1. januar.

gere haft direkte adgang til EU systemet, når behovet for indflydelse på de politiske processer i EU opstod. Denne adgang har de imidlertid mistet ved Brexit.

»Ambitionen er at skabe enighed om, hvordan EFFOP overtager den rolle, som IFFO har kunnet varetage på vegne af medlemmerne, så længe de havde adresse i EU. Fremover skal ansvaret overføres til EFFOPs sekretariat, som er hos MID i København,« siger Johannes Palsson.

Udover bestyrelsesposterne i IFFO og EFFOP er Johannes Palsson ligeledes bestyrelsesmedlem i Marine Ingredients Denmark (MID) og Danish Seafood Association (DSA).

Johannes Palssons bestyrelsespost i IFFO trådte i kraft ved årsskiftet. Her trådte han samtidig tilbage som bestyrelsesformand til menigt bestyrelsesmedlem for EFFOP (det tidligere EU Fishmeal) for at skabe et mere ligeligt fokus mellem IFFO og EFFOP arbejdet.

»Vi er i de seneste år lykkedes med at

etablere en stærk forening i EFFOP, som i den grad repræsenterer den europæiske industri. I de kommende år vil jeg kæmpe for at få skabt en ny balance mellem, hvad der skal udføres i IFFO regi, og hvad der skal udføres i EFFOP« siger Johannes Palsson.

IFFO har adresse i London og har tidli-

- IFFO er den internationale brancheorganisation for fiskemel og fiskeolie
- EFFOP er den europæiske brancheorganisation for fiskemel og fiskeolie
- MID er den danske brancheorganisation for fiskemel og fiskeolie
- DSA er den danske brancheorganisation for fisk og skaldyr

Næste EFFOP generalforsamling bliver afholdt i Skagen i juni 2022.

EU besøger FF Skagen

FF Skagen modtog henover efteråret hele to besøg af DG Mare, som er Europakommissionens departement for maritime anliggender og fiskeri.

Første besøg hos FF gav anledning til en diskussion angående bulkproblematikken.

Andet besøg var et egentlig kontrolbesøg fra EU med det formål at kontrollere, hvorvidt de danske myndigheder nu lever op til EU's krav om prøveudtagning til fastslåelse af bifangst.

Fokus på bulkproblematikken ved besøg fra EU

I oktober slog FF Skagen dørene op til produktionen samt gik med ombord hos nogle af deres leverandører, da generaldirektøren for DG Mare, Charlina Vitcheva, gæstede fabrikken. Det førte til en diskussion omkring bulkproblematikken, som generaldirektøren udtrykte forståelse overfor, men samtidig mener skal løses gennem mere brug af teknologi fremfor lempeligere regler.

DG Mare er EU-kommissionens departement for maritime anliggender og fiskeri. Til besøget i Skagen var selveste generaldirektøren Charlina Vitcheva mødt op sammen med folk fra hendes stab. Derudover var Fiskeristyrelsen, DPPO, DFPO og MID til stede. Samlingen af den danske fiskeribranche gav en solid baggrund for en diskussion omkring bulkproblematikken.

»Vi viste generaldirektør Charlina Vitcheva, hvordan det fungerer hos FF Skagen, samtidig med, at vi forklarede, hvilke udfordringer der er på fiskernes vegne i forbindelse med bulkproblematikken. Hun udtrykte forståelse for behovet for at finde en løsning,« siger direktør for DPPO, Esben Sverdrup-Jensen.

Bulkproblematikken kort fortalt

Selve bulkproblematikken går kort fortalt ud på, at fiskerne ifølge EU's kontrolforordning skal angive et estimat på mængden af bifangst. Hvis der fanges mere end 50 kg af en anden art, skal dette no-

teres i logbog med maksimalt fem procents afvigelse.

Kontrolforordningen er oprindeligt blevet skabt med udgangspunkt i konsumfisk, som udgør omkring 95 % af alle landinger i EU, og som – vigtigt at bemærke – bliver landet i kasser. Det er netop dette, der skaber problemer i industrifiskeriet,

hvor der fanges 500-1000 ton ad gangen, som sidenhen pumpes direkte ind på fabrikkerne.

Umuligt at holde sig inden for loven

»Det er ganske enkelt umuligt at sige for fiskerne, om der er 20, 60 eller 100 kg bifangst i lasten, og derfor kan det ikke

DG MARE

- DG Mare er et såkaldt generaldirektorat under Europakommissionen, som stiller forslag til Europaparlamentet og Rådet for EU.
- Generaldirektoraterne i Kommissionen er kendetegnet ved at være politisk uafhængige og fremsætte lovforslag efter at have hørt såvel eksperter som offentligheden ad om et givent emne.
- DG MARE udvikler og gennemfører Kommissionens politikker for maritime anliggender og fiskeri.
- DG MARE arbejder på at:
 - sikre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer og en bedre fremtid for kystsamfundene og fiskerisektoren
 - fremme havpolitikken og en bæredygtig blå økonomi
 - fremme havforvaltning på internationalt plan

Kilde: Europa-Kommissionen

Foto: Peter Kongerslev

Fra venstre: Formand for DFPO Svend-Erik Andersen, bestyrelsesformand i MID Jes Bjerregaard, bestyrelsesformand i DPPO Fridi Magnusen, Kontorchef i Fiskeristyrelsens fiskerikontrolkontor Anja Gadgaard Boye, direktør i Fiskeristyrelsen Nanna Møller, direktør i DPPO Esben Sverdrup-Jensen, generaldirektør i DG Mare Charlina Vitcheva, DG Mares Antione Kopp, direktør i MID Anne Mette Bæk, CEO i FF Skagen Johannes Palsson.

blive andet end fiskerens bedste bud. Det skaber en situation, hvor fiskeren ikke kan undgå at overtræde reglerne, hvilket kan få alvorlige konsekvenser. Det skaber også et meget stresset arbejdsmiljø om bord, både for skipper og besætning,« siger direktør for DPPO, Esben Sverdrup-Jensen.

Han var en af de mange fremmødte, der var med til at forklare, at det er krænkende for fiskernes retssikkerhed, at de i princippet ikke kan gå på arbejde uden at risikere at bryde loven.

»Vi forsøger at få EU's kontrolforordning til at give plads til denne type fiskerier. Vi vil have nogle regler, der giver fiskerne rimelige muligheder for at angive mængder i logbogen uden at risikere at bryde reglerne. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at Danmark ikke leder

efter en ladeport, da bifangsterne stadig kontrolleres af 3. part på land,« siger Esben Sverdrup-Jensen.

Hos Marine Ingredients Denmark er der også blevet arbejdet på at finde en løsning længe.

»Vi har længe været klar over problemstillingen med den lave tolerance på registrering af bifangst i logbogen hos fiskerne, hvorfor vi i MID gik aktivt ind for at finde en enkel og effektiv løsning på arts kontrollen, da styrelsen bragte kravet om arts kontrol på banen i begyndelsen af 2019. Lovgivningen er helt klar på, at industrien har ansvaret for arts kontrollen. Vi mente som industri, at vi ved uvildig tredjeparts kontrol bedst kunne løse opgaven med at fastlægge mængder af forskellige arter, som uundgåeligt forekommer i fiskeriet, og derved bidrage til, at

kravene til registreringer ombord kunne gøres rimelige for fiskerne,« siger Anne Mette Bæk, direktør for MID.

Fiskeristyrelsen er på sagen i EU

Også fra de danske myndigheders side arbejdes der på højtryk for at komme i mål med en ny løsning for de pelagiske fiskere.

»Bulkproblematikken er i øjeblikket et af vores vigtigste indsatsområder. Vi samarbejder med erhvervet, og vi er i dialog med Søren Gade (næstformand i Fiskeriudvalget i EU parlamentet) og de øvrige parlamentsmedlemmer og Kommissionen. Vi forsøger at få dem med ind i maskinrummet af dette særlige, primært danske fiskeri, som mange ikke har så stort kendskab til. Det gør vi ved at synliggøre og konkretisere vores indsatsom-

Foto: Johannes Palsson.

Fish Supply Manager hos FF Skagen John B. Christensen forklarer om losning af industrifisk.

råder med bl.a. videomateriale og simple foldere, der forklarer problemet og hvad vi foreslår. Min fornemmelse er, at det har været meget hjælpsomt,« siger direktør i Fiskeristyrelsen, Nanna Møller.

Svar fra Charlina Vitcheva

Hjemvendt efter besøget i Skagen er generaldirektøren for DG Mare, Charlina Vitcheva, vendt tilbage med svar på, hvorvidt bulkproblematikken vil blive tilgodeset i den reviderede kontrolforordning, som forventes klar i 2022 og fuldt implementeret efter yderligere et år eller to.

»Kommissionen har ikke foreslået nye regler om tolerancemargen for bifangst

i vores forslag til en revideret kontrolforordning. Jeg benægter ikke, at usorterede fangster af små pelagiske og industrielle arter byder på specifikke udfordringer. Samtidig mener jeg, at det er vigtigt at anerkende det vigtige ansvar, der følger med de enorme kvoter og mængder, der fanges i dette fiskeri, herunder bifangster af arter, der kan være mere sårbare. Hvis industrien ønsker at fortsætte med at have adgang til disse fiskerimuligheder, skal de tage fat på de udfordringer, der er forbundet med nøjagtig fangstrapportering. Det betyder, at man samarbejder med de nationale myndigheder om at forbedre praksis om bord, at sikre fuld gennemsigtighed om fangster, bifangster og genudsætninger

og at investere i nye teknologier, når det er nødvendigt. Kommissionen er klar til at diskutere alle ideer til smarte løsninger,« siger generaldirektør i DG Mare, Charlina Vitcheva.

Hun understreger, at der er et presserende behov for at gøre mere for at øge nøjagtigheden af fangstrapporteringen, og at løsningen ligger i brugen af den nyeste teknologi.

»Jeg mener, at den bedste løsning på problemet fremadrettet ligger i brugen af tilgængelige og især nye teknologier, som EU-midler er tilgængelige for gennem Den Europæiske Hav- og Fiskerifond,« siger Charlina Vitcheva.

Rundvisning i produktionen.

Foto: Johannes Palsson.

Fiskeristyrelsen fremviser FF som det gode eksempel ved EU kontrolbesøg

Det europæiske flag vejrede om kap med det danske og FF Koncernens eget, da en delegation fra EU Kommissionens afdeling for fiskerianliggender, DG Mare, var mødt op til et to dages kontrolbesøg af de danske fiskerimyndigheder. Fiskeristyrelsens »eksamen« stod hos FF Koncernen.

I slutningen af november måned mødtes EU kommissionsfolk, repræsentanter fra Fiskeristyrelsen samt brancheorganisationerne MID og DSA op hos FF Koncernen, der sammen med SkawInspection, GG 207 Torland og S364 Rockall gennemgik prøveudtagningsmetoderne til fastslåelse af artssammensætningen og dermed bifangst i pelagiske industri- og konsumlandinger.

Årsagen skal findes i, at Danmark tilbage i 2014 fik et påbud fra EU, som ikke fandt Fiskerikontrollens kontrol af lan-

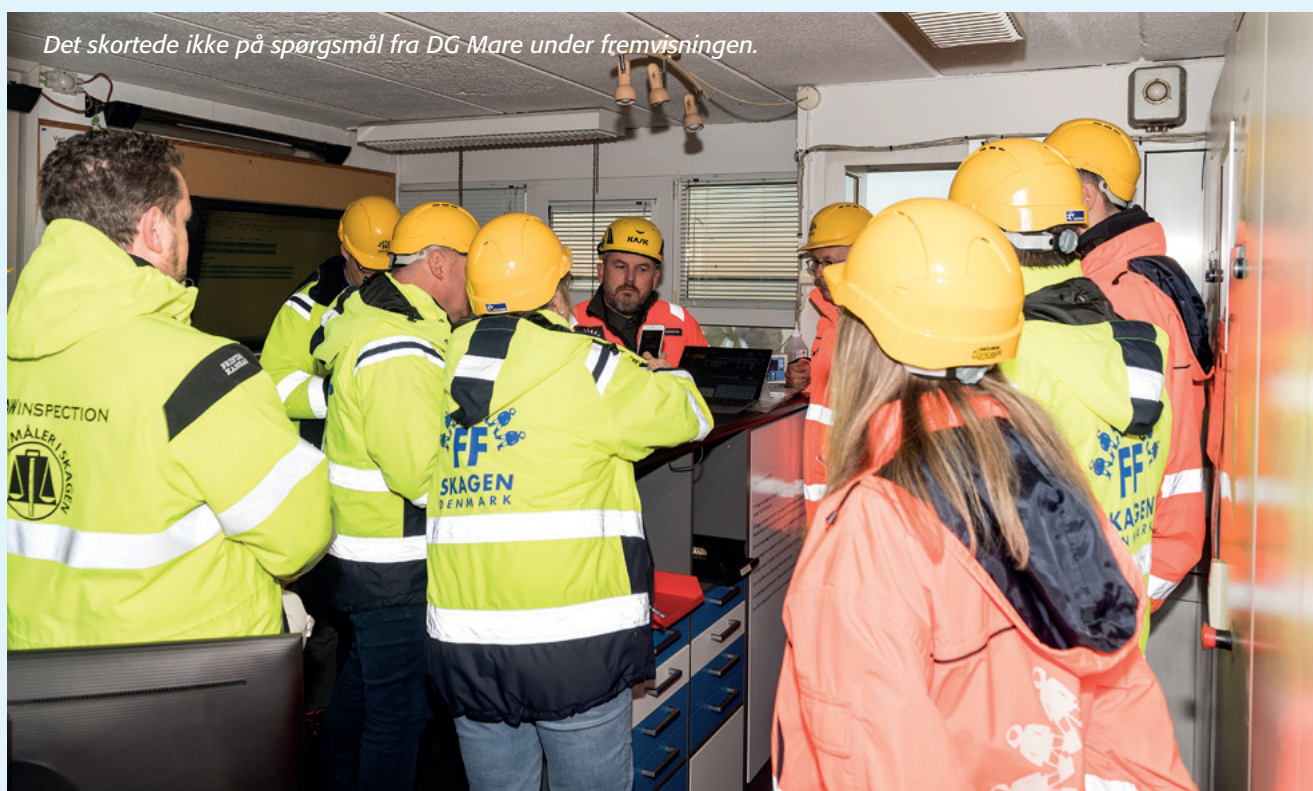
dinge af specielt industrifisk for bifangst god nok. Hovedtemaet for kontrolbesøget var dermed at få lukket sagen mod Danmark ved at bevise, at kontrollen nu udføres korrekt.

»Dette besøg skal anses som, at de danske myndigheder er til eksamen hos EU for at bevise, at det nu foregår korrekt i Danmark. Hos fiskerimyndighederne er vi mønstereleven i klassen, som de gerne vil vise frem. Jeg vil samtidig gå så langt som til at påstå, at myndighederne ville være decideret utrygge ved at vise

andre end os frem,« siger Peter Kongerslev, som er seniorrådgiver for Scandic Pelagic, koordinator af kontrolbesøget, og som i flere årtier har kæmpet for korrekt vejning af fisk.

Forventer at sagen lukkes

Han nævner, at det var fokus på den korrekte vejning af industrifisk, der sidenhen førte til FF Koncernens erfaring om, at der fra EU var et ønske om øget fokus på korrekt registrering af bifangst, hvorfor MID med FF Koncernen som spydspids endte med at stå i spidsen for at komme

Det skortede ikke på spørgsmål fra DG Mare under fremvisningen.

DG Mare fik mulighed for at spørge en af fiskerne til råds, da de gik ombord på GG 207 Torland.

til at leve op til de konkrete regler indenfor EU.

»Vi har i samråd med MID også indført uvildig 3. parts artskontrol samt hos os også kameraovervågning af den del af processen, som til enhver tid kan tilgås af myndighederne – vel at mærke uden at der gives signal til os om, at de ser med. Den slags er lige vand på Kommissionens mølle,« siger Peter Kongerslev, som alt i alt var ganske godt tilfreds med, hvordan det to dage lange besøg forløb.

»Jeg forventer, at EU Kommissionen efter dette besøg kommer frem til, at sagen mod Danmark kan lukkes,« siger Peter Kongerslev.

Derudover håber han, at besøget har fået delegationen fra DG Mare til at få øjnene op for en anden af FF Koncernens kæphest.

»Vi har brugt den her sag som løftestang til at få DG Mare til at lytte til vores model for såvel korrekt vejning med vores nye overvågede, ikke manipulerbare flowvægte hos Scandic Pelagic samt vores overvågede artsbestemmelse. Vi vil endnu engang gerne slå på tromme for vigtigheden i, at den ressource, vi trækker på, også er tilgængelig fremadrettet. Og det er den kun, når man fisker bæredygtigt, og det er netop kun bæredygtigt, når alt registreres, hos alle modtagere,« siger Peter Kongerslev.

Det endelige udfald af kontrolbesøget forelægger ikke i skrivende stund. Men EU Kommissionens begejstring for Scan-

Delegationen fra EU samt i den orange jakke en repræsentant fra de irske fiskerimyndigheder. Fra venstre: Edgars Goldmanis, Laurie O'Keeffe, Kilian Chute, John Hederman og Laurence Cordier.

På andendagen var det blevet tid til at lægge vejen forbi Scandic Pelagic.

dic Pelagics indførelse af flowvægte kan vi godt løfte sløret for.

»Vi velkommer Scandic Pelagics introduktion af den nye type flowvægte.

Denne udvikling er yderst opmuntrende og særdeles relevant hvad angår vejning og fangstregistrering,« udtaler John Hederman, fiskeriinspektør i EU Kommissionen i en email til FF Koncernen.

Forskningsprojekt undersøger tobisens bevægelser i Nordsøen

DTU Aqua er i samarbejde med DFPO, DPPO, MID og GEUS i færd med at kortlægge tobisens bevægelser imellem forvaltningsområder. Det sker med tre forskellige metoder, som sammenlagt har til formål at give en mere præcis rådgivning til forvaltning af tobisbestanden.

TRUST-projektet arbejder for det første med at sætte en lille chip, et såkaldt PIT-tag ind i fangede tobis, hvorefter de sættes fri igen. Hvis en mærket tobis genfanges, vil chippen ved losning til fiskemelsfabrikken afgive et signal til en af de antenner, som er blevet monteret omkring sugerørene på fiskemelsfabrikkerne.

»Indtil videre har vi fået omkring 50 "genfangster", og vi vurderer, at dette er en god metode til at se, hvor meget tobisene svømmer rundt i Nordsøen. Indtil videre har vi blandt andet fået genfangster af tobis mærket i område 2r, som kollektivt har svømmet omkring 50 km og sidenhen er blevet fanget i område 3r. Det vidner utvetydigt om migration mellem områderne. Andre genfangster er sket 100 km væk fra det sted, tobisene oprindeligt blev mærkede,« siger Henrik Mosegaard, som er leder af DTU Aquas sektion for Marine Levende Ressourcer.

Udover PIT mærkningen benytter forskerne sig også af genetikanalyser samt kemiske analyser af tobisens øresten. Sidstnævnte øresten indlejrer kalk blan-

Tobisene bliver under bedøvelse mærket med 12 mm lange, tynde pit tags.

det med det udvalg af vandkemiske sporstoffer, som et bestemt område byder på. Ændrer disse aflejringer deres kemiske sammensætning gennem tobisens liv, tyder dette på, at tobisen har flyttet sig fra et sted til et andet,« forklarer Henrik Mosegaard.

Kan muligvis sammenlægge områder

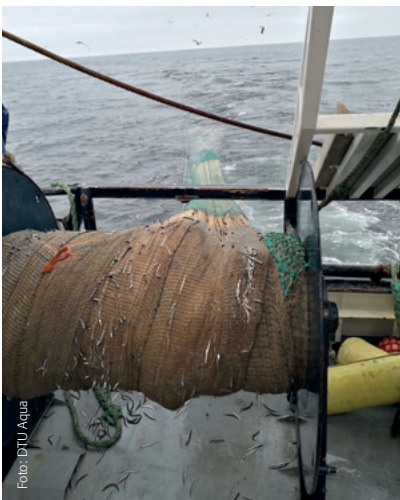
Om resultaterne af projektet lægger op til en anbefaling om at droppe områdeinddelingen er Henrik Mosegaard ikke afvisende overfor, selvom det på nuværende tidspunkt er for tidligt at konkludere nærmere på.

»De foreløbige undersøgelser tyder på, at i hvert fald det britiske område 4 fortsat skal holdes særskilt, da genetikanalyserne indikerer, at tobisene i dette om-

råde adskiller sig fra de øvrige. Men det kan godt ske, vi finder ud af, at andre banker er forbundne, så det vil give mening at lægge disse områder sammen,« siger Henrik Mosegaard.

Henrik Mosegaard understreger i samme ombæring, at projektet langt fra er ved vejs ende, da det løber indtil 2023 og derfor afventer væsentligt flere undersøgelser.

»Det her projekt er en stor fælles indsats i samarbejde mellem forskning og erhverv, og det giver så også rigtig meget ny information. Der er store perspektiver i det, og mit håb er, at det hermed bliver muligt at forvalte direkte efter den bestand, man har. Da tobisen er en vigtig fiskeri-ressource i Danmark, er det målet at få en bedre indsigt i dens bestandsforhold, så man undgår et fejlbehæftet forvaltningsgrundlag med deraf følgende negative effekter for fiskeri og fabrikker,« siger Henrik Mosegaard.

Tobistrawl anvendt til at fange tobis til mærkning med PIT tags.

Sild på menuen til daginstitutionernes årlige Middag

En gang om året deltager daginstitutioner landet over i en fælles Middag, og denne gang var der sild på menuen. I alt 225 institutioner deltog, og det vil sige, at omkring 20.000 børn i efteråret fik smagt på tre forskellige sildeanretninger. Dommen var klar: Børnene er vilde med sild!

I Vild med Sild regi har man arbejdet på at få silden på menuen til daginstitutionernes årlige Middag, som arrangeres af FOA og Kost- og Ernæringsforbundet i samarbejde med en række organisationer, der ønsker at sætte fokus på børns maddannelse og det velsmagende, sundhedsfremmende, fællesmåltid. Der skal derfor ikke herske tvivl om, at det vakte stor begejstring, da silden endte med at være det primære fokus til Middagen i efteråret.

Foto: Tenax

Børnene i daginstitutionerne var både med til at mærke på, tilberede og smage silden til årets Middag, og de fleste var, ikke overraskende, vilde med sild.

Foto: Tenax

Vild med Sild samarbejder med en lang række influencers, som hjælper med at dele alt det gode ved silden. Her et billede fra Maria Christensens instagramprofil »Mad og Kærlighed«.

»Vi er så glade for, at Vild med Sild på denne måde er nået ud til de yngste forbrugere. Vi arbejder hele tiden på at få nye forbrugergrupper til at spise mere sild, fordi det er sundt, bæredygtigt og en billig spise. Og netop børnene har i dag kæmpe indflydelse på, hvad der ryger i indkøbskurven,« siger Sales Director i Scandic Pelagic og medlem af Vild med Silde styregruppe, Kenneth Axen.

Spændende og innovativt

Også hos Landbrug & Fødevarer blev årets valg af netop silden taget positivt imod.

»Det er rigtig spændende, at man denne gang har valgt at kaste sig over silden til Middag i daginstitutionerne. Mange forældre vil gerne udfordre deres børns smagsløg, men mange synes også, det er svært. Derfor er det en gave, når daginstitutionerne hjælper med til at udvikle børnenes smagspræferencer. Valget af silden til årets Middag er både spændende og innovativt,« siger ernærings-

chef hos Landbrug & Fødevarer, Line Munk Damsgaard.

Line Munk Damsgaard er ernæringschef hos Landbrug og Fødevarer og kaldte valget af silden til daginstitutionernes Middag for »spændende og innovativt«.

Rugbrød med sprød salat og karrysild med æble, estragon og fennikel

Let ret til to

Det er så godt med estragon til karrysild! Her endnu bedre fordi der også er sprød fennikel. Spis retten til frokost eller aften. Eller ... Måske til morgenmad!

- ½ fennikel
- 1 æble
- Lidt hvidvinseddike
- 2 skiver rugbrød

- Evt. smør
- 2-4 salatblade
- ½-1 glas karrysild
- Lidt plukket estragon

Skær fenniklen i super tynde skiver. Skær æblet i slanke både og vend begge dele med en smule hvidvinseddike.

Anret rugbrød, evt. smurt, med salat og sild og top med fennikel, æble og estragon. Servér straks.

TIP: Du kan komme den skårne fennikel i iskoldt vand og på køl eller frost i 5-10 minutter inden brug, så bliver den helt sprød og flot.

Find flere nemme og sunde hverdagsretter med sild på www.vildmedsild.dk

Vejudvidelsen til Skagen anlægges fra næste år

Efter seks års forarbejde nærmer vejudvidelsen fra Aalbæk til Skagen sig. Vejudvidelsen sikrer ikke blot større fremkommelighed og bedre trafiksikkerhed for bilisterne. Det er nemlig også vedtaget at anlægge en cykelsti på den sidste strækning op til Skagen. En ny anlægslov, som skal bane vej for udvidelsen, er lige på trapperne og forventes vedtaget inden sommerferien.

Det er i den grad noget, der glæder bestyrelsesformand i FF Skagen, Jens Borup. Han har kæmpet for udvidelsen i en lang årrække.

»Jeg synes, det er glædeligt, at vi har udsigter til at få en mere sikker vej. Det er givetvis også vigtigt, at vejen bliver langt mere fremkommelig end i dag, men sikkerheden er alt andet lige langt det vigtigste for såvel bilister som cyklister,« siger bestyrelsesformand i FF Skagen, Jens Borup.

Han henviser til en rapport fra Vejdirektoratet, der dokumenterer, at der i perioden 1.1.15 til 1.1.20 var 18 ulykker på den strækning af vejen, der endnu ikke er udvidet, mens der i samme perioder var 0 ulykker på det stykke 2+1 vej, som allerede er etableret på strækningen.

Forventes klar inden for fem år

Ifølge projektleder ved Vejdirektoratet, Leif Hald Pedersen, skal der efter vedtagelsen i Folketinget laves forskellige forberedende arbejder, herunder også ekspropriation af de arealer, der er nødvendige for udvidelsen af vejen, hvorefter selve anlægsarbejdet kan gå i gang.

»Vi forventer at komme i jorden i løbet af 2023. Herefter regner vi med at bruge 3-4 år på selve anlæggelsen – men lur mig, om ikke det kommer til at gå lidt hurtigere, når arbejdet først går i gang,« siger projektleder ved Vejdirektoratet, Leif Hald Pedersen.

Det blå stykke viser de fem km 2+1 vej, der allerede er anlagt. De to røde stykker er de 12,5 km, der vil blive anlagt inden for de kommende år.

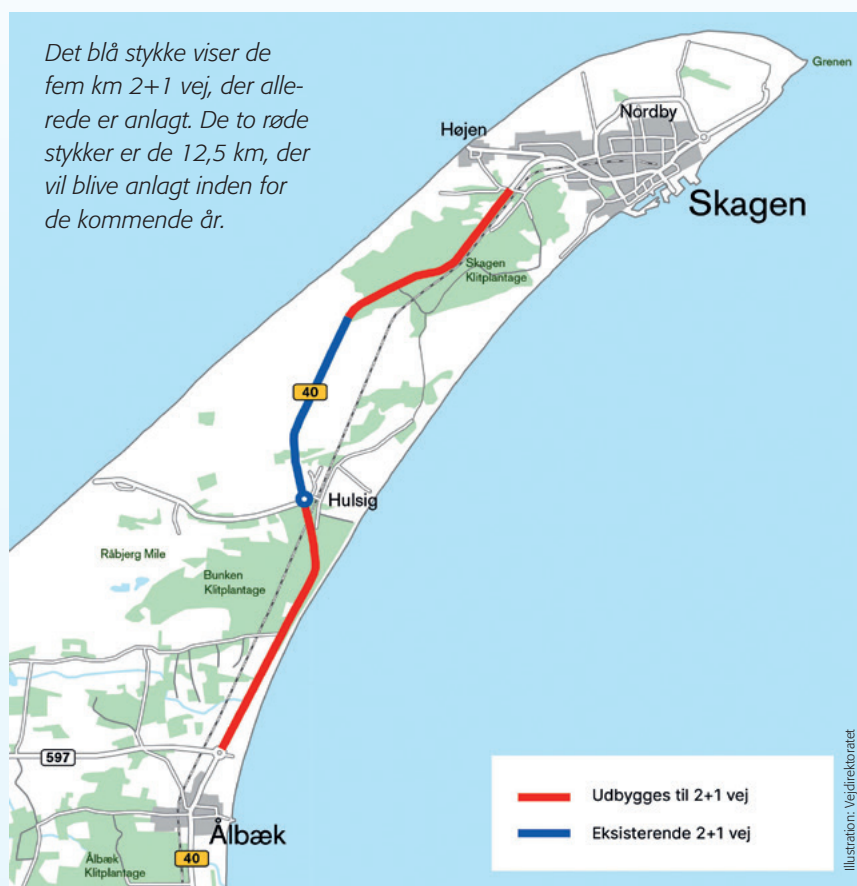

Illustration: Vejdirektoratet

Jens Borup har kæmpet for en vejudvidelse til Skagen i seks år og glæder sig over, at den nu endelig er på vej indenfor en overskuelig fremtid.

Foto: Vejdirektoratet

Leif Hald Pedersen er projektleder ved Vejdirektoratet. Han forventer, første spadestik til vejudvidelsen sker til næste år.